HR-LAB · การเริ่มต้นและสภาพการจ้าง

การทดลองงาน

พนักงานทดลองงานมีสิทธิอะไร เลิกจ้างเพราะไม่ผ่านทดลองงานต้องบอกกล่าวล่วงหน้าหรือไม่ และทำไม 120 วันจึงสำคัญ แต่ไม่ใช่ระยะทดลองงานตามกฎหมาย

ชื่อ _____ หน่วยงาน _____ วันที่ _____

คำถามหลัก

พนักงานไม่ผ่านทดลองงาน ต้องบอกกล่าวล่วงหน้าหรือจ่ายค่าชดเชยหรือไม่

คำตอบสั้น

ลูกจ้างทดลองงานเป็นลูกจ้างตั้งแต่วันแรก สัญญาทดลองงานถือเป็นสัญญาไม่มีกำหนดระยะเวลา จึงต้องบอกกล่าวล่วงหน้าตามมาตรา 17 หรือจ่ายสินจ้างแทน และถ้า ณ วันเลิกจ้างมีผลทำงานครบ 120 วัน ต้องจ่ายค่าชดเชย เว้นแต่มีเหตุตามมาตรา 119 “ไม่ผ่านทดลองงาน” ไม่ใช่เหตุยกเว้นในตัวเอง

วันแรก	120	ม.17	30
เป็นลูกจ้าง	**วัน**	**บอกกล่าว**	**วัน**
มีสิทธิตามกฎหมายตั้งแต่เริ่มงาน	เกณฑ์ค่าชดเชย ณ วันเลิกจ้างมีผล ม.118	ต้องบอกกล่าวล่วงหน้าหรือจ่ายสินจ้างแทน พ.ร.บ.	ค่าชดเชยเมื่ออายุงาน 120 วัน–ไม่ครบ 1 ปี ม.118

01 ขอบเขตของเรื่องนี้

สถานะลูกจ้างตั้งแต่วันแรก · การบอกกล่าวล่วงหน้า · เกณฑ์ 120 วันของค่าชดเชย · การประเมินผล · สิทธิค่าจ้าง วันลา OT ประกันสังคม

ฐานกฎหมาย: พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน มาตรา 17, 118, 119; CCC มาตรา 582; แนวฎีกา

สิ่งที่อยากรู้หรือคำถามจากหน้างาน

01 หลักตัดสินที่ต้องใช้

1. ลูกจ้างทดลองงานเป็นลูกจ้างตั้งแต่วันแรก และมีสิทธิตามกฎหมายเหมือนลูกจ้างอื่น
2. สัญญาจ้างทดลองงานถือเป็นสัญญาจ้างที่ไม่มีกำหนดระยะเวลา (ม.17)
3. เลิกจ้างต้องบอกกล่าวในหรือก่อนวันจ่ายค่าจ้าง ให้มีผลในวันจ่ายค่าจ้างคราวถัดไป หรือจ่ายสินจ้างแทน
4. ทำงานครบ 120 วัน ณ วันเลิกจ้างมีผล ต้องจ่ายค่าชดเชยตามมาตรา 118 เว้นแต่มีเหตุตามมาตรา 119
5. 120 วันเป็นเกณฑ์ค่าชดเชย ไม่ใช่ระยะทดลองงานที่กฎหมายกำหนด

02 ตัดสินใจทีละขั้น — ไล่จากบนลงล่าง หยุดเมื่อเจอผลลัพธ์

#	คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
1	**มีเหตุตามมาตรา 119 ที่พิสูจน์ได้และระบุในหนังสือหรือไม่**	ไม่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้าและไม่ต้องจ่ายค่าชดเชย	→ ข้อถัดไป
2	**บอกกล่าวในหรือก่อนวันจ่ายค่าจ้าง ให้มีผลวันจ่ายคราวถัดไปหรือไม่**	→ ข้อถัดไป	จ่ายสินจ้างแทนการบอกกล่าวสำหรับช่วงที่ขาด และตรวจข้อถัดไป
3	**ณ วันเลิกจ้างมีผล ทำงานครบ 120 วันหรือไม่**	จ่ายค่าชดเชยตามอายุงาน (120 วัน–1 ปี = 30 วัน)	ไม่มีค่าชดเชย จ่ายค่าจ้างค้างและสิทธิอื่นให้ครบ

ใช้กับกรณีของเรา: ข้อเท็จจริงที่ต้องตรวจเพิ่ม

01 ตัวอย่างกับกรณีจริง

กรณี 1: เลิกจ้างวันที่ 119 กับวันที่ 120

เริ่มงาน 1 มกราคม 2569 เงินเดือน 21,000 บาท วันที่ 120 ของอายุงานคือ 30 เมษายน 2569

เลิกจ้างมีผล 29 เม.ย. (วันที่ 119)	**ค่าชดเชย 0**
เลิกจ้างมีผล 30 เม.ย. (วันที่ 120)	**30 วัน**
ค่าชดเชย 30 วัน = 21,000 ÷ 30 × 30	**21,000**

ผล: ต่างกันหนึ่งวัน ค่าชดเชยต่างกัน 21,000 บาท จึงต้องตรวจวันเริ่มงานและวันมีผลให้แม่น

กรณี 2: แจ้งไม่ผ่านกลางรอบเงินเดือน

จ่ายเงินเดือนทุกสิ้นเดือน บริษัทแจ้งไม่ผ่านทดลองงานวันที่ 10 มีนาคม และให้หยุดงานวันที่ 31 มีนาคม

แจ้งก่อนวันจ่าย 31 มี.ค.	**มีผล 30 เม.ย.**
บริษัทให้หยุด	**31 มี.ค.**
สินจ้างแทนการบอกกล่าว	**1 เดือน**

ผล: ต้องจ่ายสินจ้างแทนการบอกกล่าวเท่ากับค่าจ้างถึง 30 เมษายน และตรวจเกณฑ์ 120 วันแยกต่างหาก

02 ลำดับเวลาและกำหนดที่ต้องไม่พลาด

วันเริ่มงาน	ระหว่างทดลองงาน	ก่อนวันจ่ายค่าจ้าง	ก่อนครบ 120 วัน
แจ้งเกณฑ์ประเมินและระยะทดลองงานเป็นลายลักษณ์อักษร	ประเมินและบันทึกผลเป็นระยะ	แจ้งผลและวันเลิกจ้างมีผลตามมาตรา 17	ตรวจวันมีผลเทียบกับเกณฑ์ค่าชดเชย

ลองคำนวณกรณีของคุณ

01 ความเข้าใจผิดที่พบบ่อย

เข้าใจผิด	ที่ถูกต้อง
เลิกจ้างทดลองงานได้ทันที ไม่ต้องจ่ายอะไร	ต้องบอกกล่าวล่วงหน้าหรือจ่ายสินจ้างแทน และอาจต้องจ่ายค่าชดเชย
กฎหมายกำหนดทดลองงาน 119 วัน	กฎหมายไม่กำหนดระยะทดลองงาน 120 วันเป็นเกณฑ์ค่าชดเชย
ทดลองงานยังไม่มีประกันสังคมหรือ OT	มีสิทธิเหมือนลูกจ้างทั่วไปตั้งแต่วันแรก

02 รายการตรวจสองฝ่าย

บริษัทและฝ่าย HR

- ☐ กำหนดเกณฑ์ประเมินที่วัดได้และแจ้งตั้งแต่วันแรก
- ☐ ตั้งการแจ้งเตือนวันที่ 90 และวันที่ 120 ในระบบ
- ☐ คำนวณวันมีผลตามรอบจ่ายค่าจ้างก่อนแจ้งผล
- ☐ แยกสินจ้างแทนการบอกกล่าวกับค่าชดเชยใน final pay

ลูกจ้าง

- ☐ ขอเกณฑ์ประเมินและผลประเมินเป็นลายลักษณ์อักษร
- ☐ จดวันเริ่มงานและวันที่เลิกจ้างมีผล
- ☐ ตรวจเงินที่ได้รับแยกทีละรายการ

เอกสารและหลักฐานที่ต้องมี

- ☐ สัญญาจ้างและเงื่อนไขทดลองงาน
- ☐ หนังสือแจ้งผลพร้อมวันมีผล
- ☐ เกณฑ์และแบบประเมินทดลองงาน
- ☐ worksheet สินจ้างแทนการบอกกล่าวและค่าชดเชย

03 ทดสอบความเข้าใจ

1. เริ่มงาน 1 ม.ค. 2569 เลิกจ้างมีผล 30 เม.ย. 2569 ได้ค่าชดเชยหรือไม่

(ก) ไม่ได้ (ข) ได้ 30 วัน (ค) ได้ 90 วัน

2. สัญญาทดลองงานถือเป็นสัญญาประเภทใด

(ก) มีกำหนดระยะเวลา (ข) ไม่มีกำหนดระยะเวลา (ค) จ้างทำของ

3. “ไม่ผ่านทดลองงาน” เป็นเหตุตามมาตรา 119 หรือไม่

(ก) เป็นเสมอ (ข) ไม่เป็นในตัวเอง (ค) เป็นถ้าเขียนในสัญญา

เฉลย: 1(ข) 30 เม.ย. คือวันที่ 120 ของอายุงาน จึงถึงเกณฑ์ 30 วัน · 2(ข) มาตรา 17 ให้ถือเป็นสัญญาไม่มีกำหนดระยะเวลา · 3(ข) มาตรา 119 กำหนดเหตุเฉพาะ ผลประเมินไม่ผ่านไม่ใช่เหตุยกเว้นโดยอัตโนมัติ

บันทึก

ตรวจทานเนื้อหา 9 ตุลาคม 2569 · ใช้ประกอบการตัดสินใจร่วมกับตัวบทที่มีผลและข้อเท็จจริงของแต่ละกรณี · อ่านฉบับเต็มและภาษาอังกฤษได้ที่ www.hrlab-th.com